

## บทที่ ๑

### บทนำ

#### ๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันสังคมไทยได้เกิดวิกฤตการณ์ทางการเมือง ก่อให้เกิดผลกระทบต่อประเทศชาติและประชาชนเป็นอย่างมาก ทั้งผลกระทบด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในด้านความแตกแยกแบ่งฝ่ายของผู้คนในสังคม จนอาจนับได้ว่าประเทศไทยขาดซึ่งความรักความสามัคคีในชาติ อีกทั้งทำให้ภาพลักษณ์ของประเทศไทยในสังคมโลก เป็นประเทศที่ถูกมองว่าไม่มีความปลอดภัยและถูกลดลำดับความเชื่อมั่นในด้านความปลอดภัย ความขัดแย้งของสังคมไทยส่งผลให้ประเทศไทยมีการพัฒนาที่ล่าช้า อันเนื่องมาจากความไม่สามัคคีของคนไทย โดยความขัดแย้งในสังคมไทยมีมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันก่อให้เกิดความเลื่อมล้ำในสังคม และกลายเป็นปัญหาของสังคมตามมาอย่างมากมาย ไม่ว่าจะเป็นปัญหาการเมือง ปัญหาสังคม ปัญหาครอบครัว และปัญหายาเสพติด สังคมทุกสังคมย่อมหลีกเลี่ยงความขัดแย้งไม่ได้ ความขัดแย้งในสังคมจึงเป็นเรื่องปกติเว้นแต่เพียงว่า ความขัดแย้งดังกล่าวจะสามารถหาข้อยุติได้ในกรอบของกลไกที่มีอยู่ในสังคมได้หรือไม่<sup>๑</sup>

สังคมไทยปัจจุบันเป็นสังคมแห่งความหลากหลาย ผู้คนมีความคิดเห็นและผลประโยชน์แตกต่างกันอย่างยากที่จะมีความเห็นเป็นเอกฉันท์กันได้ ความแตกต่างและความขัดแย้งนั้นจะไม่กลายเป็นความรุนแรง ก็ต่อเมื่อสังคมโดยรวมเปิดโอกาสให้ผู้คนที่มีความไม่พอใจในสภาพที่เป็นอยู่หรือรู้สึกว่ตนไม่ได้รับความเป็นธรรม ความขัดแย้งที่สำคัญในสังคมก็คือ ความขัดแย้งทางการเมืองเดิมที่คนกลุ่มหนึ่งอยู่ในฐานะเหนือกว่าทั้งในแง่ทรัพยากร สถานะทางสังคมและอำนาจ โดยคนกลุ่มใหญ่เป็นคนที่อยู่ในชนบทหรือเป็นคนชั้นล่างซึ่งมีความด้อยกว่า คนกลุ่มเล็กฯ อาจจะประสบปัญหาความขัดแย้งเมื่อเกิดความเปลี่ยนแปลงในทางเศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อสมาชิกของสังคมนั้นๆ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวในด้านต่างๆ จะนำไปสู่ความตื่นตัวทางการเมือง โดยมีการเรียกร้องให้มีสิทธิในการมีส่วนร่วมทางการเมือง มีสิทธิที่จะได้ประโยชน์จากทรัพยากรของประเทศชาติที่ยุติธรรมมากยิ่งขึ้น การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญที่สุดคือ การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองของคนในสังคม<sup>๒</sup>

---

<sup>๑</sup>อมรรัตน์ เอี่ยมสะอาด และคณะ, *ความขัดแย้งในสังคมไทย*, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : <http://thaidiffarant.blogspot.com> [๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙].

<sup>๒</sup>ลิขิต ธีรเวคิน, *การเมืองไทยและประชาธิปไตย*, (กรุงเทพมหานคร : บริษัท มิสเตอร์ก๊อปปี้ (ประเทศไทย) จำกัด, ๒๕๕๒), หน้า ๕๙-๖๕.

ความขัดแย้งและความรุนแรงดังกล่าวในสังคมนั้นจะยุติลงหรือเกิดสันติสุขขึ้นมาได้ ก็จะต้องมาจากการเผยแผ่หลักพระพุทธศาสนาโดยพระภิกษุสงฆ์ ผู้ซึ่งดำรงตนอยู่ในพระธรรมวินัยอันงดงามและทำหน้าที่สังเคราะห์ ช่วยเหลือชี้ทางแห่งความสุขความเจริญแก่ประชาชน สามารถนำเสนอธรรมะและหลักคำสอนที่เข้ากับยุคสมัย เพื่อสร้างสังคมแห่งความปรองดองสมานฉันท์ โดยมุ่งหวังที่จะก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ให้แก่ประชาชน ในสังคมปัจจุบันพระภิกษุกับวัด จึงยังต้องรับภาระหน้าที่ในการช่วยเหลือสังคมและทางราชการอยู่ตลอดเวลา สถาบันแห่งนี้จึงอำนวยประโยชน์เกื้อกูลต่อการปกครองและการบริหารของไทยอยู่มาก นอกจากนั้นวัดยังเป็นรากฐานที่สำคัญของศิลปวัฒนธรรมจรรยาและศีลธรรม เป็นสื่อกลางชักนำให้ประชาชนทั้งหลายเข้าถึงหลักธรรมทางศาสนา วัดจึงมีบทบาทในการดำเนินชีวิตของคนไทยมาโดยตลอด เรื่องบุญทานการกุศล การตักบาตรประจำวัน การฟังธรรมในวันธรรมสวนะ การสวดมนต์ก่อนนอน การทำบุญครบวันเกิด การโกนผมไฟ งานโกนจุก งานทำบุญขึ้นบ้านใหม่ งานแต่งงาน และงานศพ นับตั้งแต่เกิดจนตาย พิธีกรรมต่าง ๆ นี้ล้วนมีความเกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาเกือบทั้งสิ้น

พระสงฆ์มีอิทธิพลต่อสังคมทั้งในด้านประเพณี วิถีชีวิตความเชื่อทัศนคติ ดังนั้นผู้คนในสังคมที่นับถือพุทธศาสนาจึงให้ความเคารพเสมอมา จึงนับได้ว่าพระสงฆ์เป็นแรงศรัทธาที่อยู่เหนือจิตใจของชาวไทยอยู่มาก คำสั่งสอนของพระสงฆ์จึงเท่ากับว่าเป็นความศักดิ์สิทธิ์ที่ติดอยู่ในจิตใจของชาวไทย ดังนั้นคำสอนในเรื่องการรักษาศีล ๕ จึงเท่ากับการขจัดความขัดแย้งด้วยสันติวิธี หรือการไม่ใช้ความรุนแรงเป็นสำคัญ โดยถือว่าสันติวิธีเป็นทางเลือกหลักเมื่อเผชิญกับความขัดแย้งและยึดมั่นในหลักมนุษยธรรม เพื่อปฏิเสธการใช้ความรุนแรงในการแก้ไขปัญหา เนื่องจากการใช้ความรุนแรงของกลุ่มคนผู้ก่อความรุนแรง ต่างเกิดขึ้นจากเงื่อนไขที่เชื่อว่า ต่างฝ่ายต่างมีความชอบธรรมที่จะใช้ความรุนแรงเป็นวิธีการบรรลุวัตถุประสงค์ของตนเอง ไม่ว่าจะเป็นไปเพื่อเป้าหมายในการสร้างความเป็นธรรมให้แก่ตนเองหรือพวกพ้อง พระสงฆ์จึงต้องเป็นผู้นำที่มีบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาวัดหรือเป็นผู้นำชุมชน ในการพัฒนาชุมชนโดยใช้หลักการจัดกิจกรรมทางศาสนาเป็นเครื่องดึงดูดคนเข้าวัด และใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเป็นเครื่องขัดเกลา พัฒนายกระดับจิตใจของเด็กเยาวชนและประชาชนรอบวัดให้มีภาวะจิตใจที่แผ่ด้วยคุณธรรมที่สูงขึ้น ซึ่งจะก่อให้เกิดผลดีทางด้านการพัฒนาบุคลากรให้แก่สังคมและประเทศชาติต่อไป<sup>๓</sup>

ภายใต้ความเปลี่ยนแปลงของวิทยาการ ทำให้พฤติกรรมของคนเปลี่ยนไปหากประคับประคองไม่ดีอาจทำให้หลุดโลกไปได้ ภายใต้พุทธศาสนมีหลักพุทธธรรมที่เป็นรากเหง้าของการศึกษาไทยมาแต่อดีต แม้ในปัจจุบันก็ยังไม่มียวันเสื่อมคลาย ยังมั่นคงและท้าทายให้เข้ามาพิสูจน์ได้ทุกกาล แต่

<sup>๓</sup>กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ, คู่มือถวายความรู้แด่พระสังฆาธิการ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๑, (กรุงเทพมหานคร : การศาสนา, ๒๕๕๑), หน้า ๑๕๖.

โดยธรรมชาติของคนไทยมักไม่ค่อยเอาใจใส่ต่อสิ่งที่อยู่ใกล้ตัว ต่อเมื่อหลุดลอยจึงค่อยไขว่คว้าแสวงหา แสบเลือดตากระเด็น พุทธธรรมที่ดับเข็นให้คนไทยได้ร่มเย็นเป็นสุข คงต้องช่วยกันพัฒนาหลักการ พื้นฐานที่แต่ละคนสามารถกระทำได้คือ การสำรวจตนเองก่อนว่า ศีล ๕ ข้อนั้นตั้งมั่นในตนมากน้อย เพียงใด ขั้นต่อไปลองสำรวจดูใจของตนว่า มีหลักการอะไรที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวไว้บ้าง หลักการคือ หลักธรรมที่เป็นหลักพฤติกรรมธรรมชาติที่ไม่เป็นไปในทางเบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เพราะเมื่อตนเองไม่ต้องการอย่างไร ก็ไม่ควรกระทำอย่างนั้นต่อผู้อื่น<sup>๕</sup>

คณะสงฆ์อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี แบ่งการปกครองคณะสงฆ์ออกเป็น ๖ ตำบล ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ มีวัดในเขตปกครองจำนวน ๓๔ วัด ๘ สำนักสงฆ์ มีพระภิกษุ จำนวนทั้งสิ้น ๓๓๙ รูป<sup>๖</sup> จากสถานการณ์ในช่วงเวลาที่ผ่านมามีอำเภอพนมทวนจังหวัดกาญจนบุรี เป็นอีกอำเภอหนึ่งที่ประสบกับปัญหามากมายทั้งปัญหาอาชญากรรม ยาเสพติด อบายมุขขาดความ สามัคคีจากกลุ่มคนผู้ก่อความรุนแรงและความไม่สงบสุขในสังคมตลอดมา ทางคณะสงฆ์จึงได้ ขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ เข้ามาเป็นตัวเชื่อมความสามัคคีของคนในทุกชุมชน ให้ สอดคล้องกับนโยบายของคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ต้องการมอบคืนความสุขให้แก่ประชาชนซึ่ง โครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ นี้ ได้รณรงค์ให้ประชาชนคนไทยรักษาศีล ๕ ตั้งแต่การลดหรือไม่ฆ่าสัตว์ เบียดเบียนชีวิตผู้อื่น การลดหรือไม่ลักขโมย การลดหรือไม่ประพฤติดินกาม การลดหรือไม่ฟุ้งเฟ้อ การลดหรือไม่ดื่มของมึนเมาสิ่งเสพติดทั้งปวง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างความสุขแก่ประชาชน และประเทศชาติ และนำพาประเทศไปสู่ความปลอดภัยอย่างยั่งยืน

ผู้วิจัยต้องการศึกษาถึง การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอ พนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจของพระสงฆ์ ในการที่จะลดความ ขัดแย้งของประชาชนในสังคมที่มีอยู่แล้วในปัจจุบันและที่จะมีขึ้นในภายหน้า โดยอาศัยหลักธรรมทาง พุทธศาสนาใช้ในการดำรงชีวิตได้อย่างดีที่สุด ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วม ของพระสงฆ์ในโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี ว่าได้เป็นผู้มีส่วนร่วม ทำให้ประชาชนมีความรักความสามัคคี ตามความรู้ความสามารถของพระสงฆ์เองอย่างไร เพื่อใช้เป็น ข้อมูลในการวางแผนและพัฒนาการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ให้ได้ประโยชน์และมีประสิทธิภาพอย่าง สูงสุด ทั้งยังเป็นกรณีศึกษาเพื่อนำไปวางแผนพัฒนาบุคลากรสงฆ์ ในการที่จะลดความขัดแย้งในสังคม หรือเพื่อสร้างความรักความสามัคคีในพื้นที่อื่นๆ อีกด้วย

<sup>๕</sup>พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต), **พุทธธรรมฉบับปรับปรุงและขยายความ**, พิมพ์ครั้งที่ ๗, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑), หน้า ๔๒๐.

<sup>๖</sup>สำนักงานเลขานุการเจ้าคณะอำเภอพนมทวน, **จำนวนพระภิกษุ-สามเณรจำพรรษา ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๘**, (จังหวัดกาญจนบุรี : สำนักงานเลขานุการเจ้าคณะอำเภอพนมทวน, ๒๕๕๘), หน้า ๗.

## ๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี

๑.๒.๒ เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

๑.๒.๓ เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี

## ๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ

๑.๓.๑ การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี เป็นอย่างไร

๑.๓.๒ ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลต่อโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี มีความแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

๑.๓.๓ ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี มีอะไรบ้าง

## ๑.๔ ขอบเขตการวิจัย

### ๑.๔.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการศึกษาตามการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ มี ๔ ด้าน ดังนี้ ๑)ด้านการร่วมคิด ๒)ด้านการร่วมตัดสินใจ ๓)ด้านการร่วมปฏิบัติ ๔)ด้านการร่วมติดตามและประเมินผล<sup>๖</sup>

### ๑.๔.๒ ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยตัวแปรต้นและตัวแปรตาม โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. **ตัวแปรต้น** ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลของพระสงฆ์ในอำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี ประกอบด้วย ๑)อายุ ๒)พรรษา ๓)วุฒิการศึกษาสามัญ ๔)วุฒิการศึกษาทางธรรม ๕)วุฒิการศึกษาเปรียญธรรม

---

<sup>๖</sup> อรรถ กักผล, **คู่มือ การมีส่วนร่วมของประชาชนสำหรับผู้บริหารท้องถิ่น**, (กรุงเทพมหานคร : ส.เจริญการพิมพ์, ๒๕๕๒), หน้า ๑๘.

**๒. ตัวแปรตาม** ได้แก่ การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี ตามคูคิด คู่มือ การมีส่วนร่วมของประชาชนสำหรับผู้บริหารท้องถิ่น ทั้ง ๔ ด้าน<sup>๗</sup> ประกอบด้วย ๑)ด้านการร่วมคิด ๒)ด้านการร่วมตัดสินใจ ๓)ด้านการร่วมปฏิบัติ ๔)ด้านการร่วมติดตามและประเมินผล

#### ๑.๔.๓ ขอบเขตด้านประชากร

การวิจัยครั้งนี้ ประชากรคือ พระสงฆ์ในเขตปกครองคณะสงฆ์อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน ๓๓๙ รูป<sup>๘</sup>

#### ๑.๔.๔ ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เขตปกครองคณะสงฆ์ในอำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี มีจำนวน ๖ ตำบล ได้แก่ ๑)ตำบลหนองโรง ๒)ตำบลทุ่งสมอ-ดอนเจดีย์ ๓)ตำบลรางหวาย ๔)ตำบลตำบลพนมทวน เขต ๑ ๕)ตำบลพนมทวน เขต ๒ ๖)ตำบลพังตรุ

#### ๑.๔.๕ ขอบเขตด้านเวลา

เวลาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เริ่มดำเนินการตั้งแต่ เดือนกันยายน ๒๕๕๘ ถึงเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ รวมระยะเวลา ๖ เดือน

### ๑.๕ สมมติฐานการวิจัย

**สมมติฐานที่ ๑** พระสงฆ์ ที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี แตกต่างกัน

**สมมติฐานที่ ๒** พระสงฆ์ ที่มีพรรษาต่างกัน มีส่วนร่วมในโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี แตกต่างกัน

**สมมติฐานที่ ๓** พระสงฆ์ ที่มีวุฒิการศึกษาสามัญต่างกัน มีส่วนร่วมในโครงการหมู่บ้านรักษาศีล อำเภอพนมทวน ๕ จังหวัดกาญจนบุรี แตกต่างกัน

**สมมติฐานที่ ๔** พระสงฆ์ ที่มีวุฒิการศึกษานักธรรมต่างกัน มีส่วนร่วมในโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี แตกต่างกัน

**สมมติฐานที่ ๕** พระสงฆ์ ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาธรรมต่างกัน มีส่วนร่วมในโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี แตกต่างกัน

<sup>๗</sup> อรทัย ก๊กผล, **คูคิด คู่มือ การมีส่วนร่วมของประชาชนสำหรับผู้บริหารท้องถิ่น**, (กรุงเทพมหานคร : ส เจริญการพิมพ์, ๒๕๕๒), หน้า ๑๘.

<sup>๘</sup> สำนักงานเลขานุการเจ้าคณะอำเภอพนมทวน, **จำนวนพระภิกษุสามเณรจำพรรษา ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๘**, (จังหวัดกาญจนบุรี : สำนักงานเลขานุการเจ้าคณะอำเภอพนมทวน, ๒๕๕๘), หน้า ๗.

## ๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในงานวิจัย

**๑.๖.๑ การมีส่วนร่วม** หมายถึง การเข้าร่วมอย่างแข็งขันของกลุ่มบุคคลในขั้นตอนต่างๆ ของการดำเนินกิจกรรมอย่างหนึ่ง โดยให้ความร่วมมือร่วมใจ แสดงความคิดเห็น เป็นต้น

**๑.๖.๒ พระสงฆ์** หมายถึง พระภิกษุในพระพุทธศาสนา ที่ได้รับการอุปสมบทโดยถูกต้อง ตามหลักพระธรรมวินัย ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ พระสงฆ์ในสังกัดการปกครองคณะสงฆ์อำเภอ พนมทวนจังหวัดกาญจนบุรี เท่านั้น

**๑.๖.๓ การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์** หมายถึง ขั้นตอน กระบวนการ หรือวิธีการในการ ดำเนินงานที่พระสงฆ์ใช้ในโครงการหมู่บ้านศีล ๕ เพื่อลดความรุนแรงหรือความขัดแย้งทางสังคมของ ประชาชนในอำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี เท่านั้น

**๑.๖.๔ หมู่บ้าน** หมายถึง ถิ่นสถานที่อยู่อาศัยของมนุษย์ที่มักจะพบในพื้นที่ชนบท หรือใช้ เรียกชื่อเขตปกครองท้องถิ่นขนาดเล็กที่ประกอบไปด้วยหลาย ๆ ครอบครัว โดยมีผู้ใหญ่บ้านเป็น ผู้รับผิดชอบบริหารจัดการกิจการในหมู่บ้านนั้น ๆ หมู่บ้านเป็นชุมชนที่มีขนาดเล็กกว่าเมือง ในที่นี้ หมายถึงหมู่บ้านในอำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี

**๑.๖.๕ หลักธรรม “ศีล ๕”** หมายถึง ข้อปฏิบัติตนขั้นพื้นฐานในทางพระพุทธศาสนา เพื่อ ควบคุมความประพฤติทางกายและวาจาให้ตั้งอยู่ในความดีงามมีความปกติสุข เพื่อประโยชน์คือ ความสุขและเว้นจากการเบียดเบียนกันในสังคม ซึ่งประกอบด้วย ๑) เว้นจากการฆ่าสัตว์ตัดชีวิตทั้ง ปวง รวมถึงการทำร้ายสัตว์หรือมนุษย์ ๒) เว้นจากการลักทรัพย์ เอาสิ่งของที่เจ้าของไม่ได้ให้ ๓) เว้น จากการประพฤติดมในกามทั้งหลาย ๔) เว้นจากการพูดเท็จ คำหยาบ หรือพูดส่อเสียด ๕) เว้นจาก การดื่มน้ำเมา อันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท ศีลจึงเป็นหลักการที่จะทำให้คนในสังคมอยู่ร่วมกันอย่าง ปกติสุข

**๑.๖.๖ การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕** หมายถึง กระบวนการ หรือวิธีการในการดำเนินงาน โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จ และพร้อม ความคิดเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ซึ่งเป็นข้อปฏิบัติตนขั้นพื้นฐานในทางพระพุทธศาสนา ที่พระสงฆ์ใช้ในการ สร้างความสามัคคีหรือสร้างสันติสุขให้เกิดขึ้นมา และลดความรุนแรงหรือความขัดแย้งทางสังคม ในชุมชนท้องถิ่นของประชาชน ให้อยู่ร่วมกันอย่างปกติสุขและไม่มีการเบียดเบียนกันในสังคม ซึ่งใน การศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี

**๑.๖.๗ การร่วมคิด** หมายถึง การใช้ความคิดช่วยกันระดมสมอง การร่วมประชุม การร่วม แสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆในโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ได้แก่ ท่านมีส่วนร่วมคิด วิธีการเผยแพร่ความรู้ให้กับชาวบ้านเกี่ยวกับโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ท่านมีส่วนร่วมในการคิด

เรื่องการบริหารจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ท่านมีส่วนร่วมระดมสมองในการดำเนินโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ กับผู้บังคับบัญชา ท่านมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ท่านมีส่วนร่วมคิดเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕

**๑.๖.๘ การร่วมตัดสินใจ** หมายถึง การร่วมกำหนดทิศทางและเป้าหมาย วิธีการเลือกแนวทางการปฏิบัติที่ถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์ ทรัพยากร และบุคคล สามารถนำไปปฏิบัติทำให้งานบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ได้แก่ ท่านมีส่วนร่วมตัดสินใจในการคัดเลือกบุคลากรเพื่อทำงานในโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ท่านมีส่วนร่วมตัดสินใจในการเลือกจัดทำกิจกรรมต่างๆ ในโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ท่านมีส่วนร่วมตัดสินใจวางแผนดำเนินงานตามโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ท่านมีส่วนร่วมตัดสินใจเลือกวิธีการดำเนินงานในโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ท่านมีส่วนร่วมตัดสินใจกำหนดเป้าหมายในโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕

**๑.๖.๙ การร่วมปฏิบัติ** หมายถึง การปฏิบัติงานที่ได้ดำเนินการไปตามแผนที่กำหนดไว้ให้กิจกรรมต่างๆ เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ ได้แก่ ท่านร่วมปฏิบัติด้วยการจัดเทศน์เรื่องศีล ๕ ในวันพระหรือวันสำคัญทางพุทธศาสนา ท่านมีส่วนร่วมปฏิบัติงานตามโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ท่านมีส่วนร่วมปฏิบัติฝึกอบรมในการปฏิบัติงานตามโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ท่านมีส่วนร่วมปฏิบัติด้วยการขอความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ในการดำเนินโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ท่านเข้าร่วมปฏิบัติการชักชวนชาวบ้านให้ร่วมกิจกรรมในโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕

**๑.๖.๑๐ การร่วมติดตามและประเมินผล** หมายถึง กระบวนการพิจารณาตัดสินคุณค่าโดยการค้นคว้า เก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ จากชุดของกิจกรรมที่ได้จัดขึ้นมาประกอบการตัดสินใจ ตีค่าผลการดำเนินการนั้นว่าบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ ใช้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ได้แก่ ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลตามโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ท่านมีส่วนร่วมติดตามสังเกตการณ์ทำงานของคณะ ทำงานในโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ท่านมีส่วนร่วมในการให้ใช้สถานที่ในการติดตามและประเมินผลการทำงานโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ท่านมีส่วนร่วมสรุปผลการติดตามและประเมินผลในโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ท่านมีส่วนร่วมหาแนวทางในการแก้ปัญหาจากการสรุปผลการประเมินโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕

## ๑.๗ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

๑.๗.๑ ทำให้ทราบระดับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี

๑.๗.๒ ทำให้ทราบผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล

๑.๗.๓ ทำให้ทราบข้อเสนอแนะแนวทางเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี

๑.๗.๔ ผลการวิจัยจะนำไปเป็นสารสนเทศ เพื่อเป็นแนวทางการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี